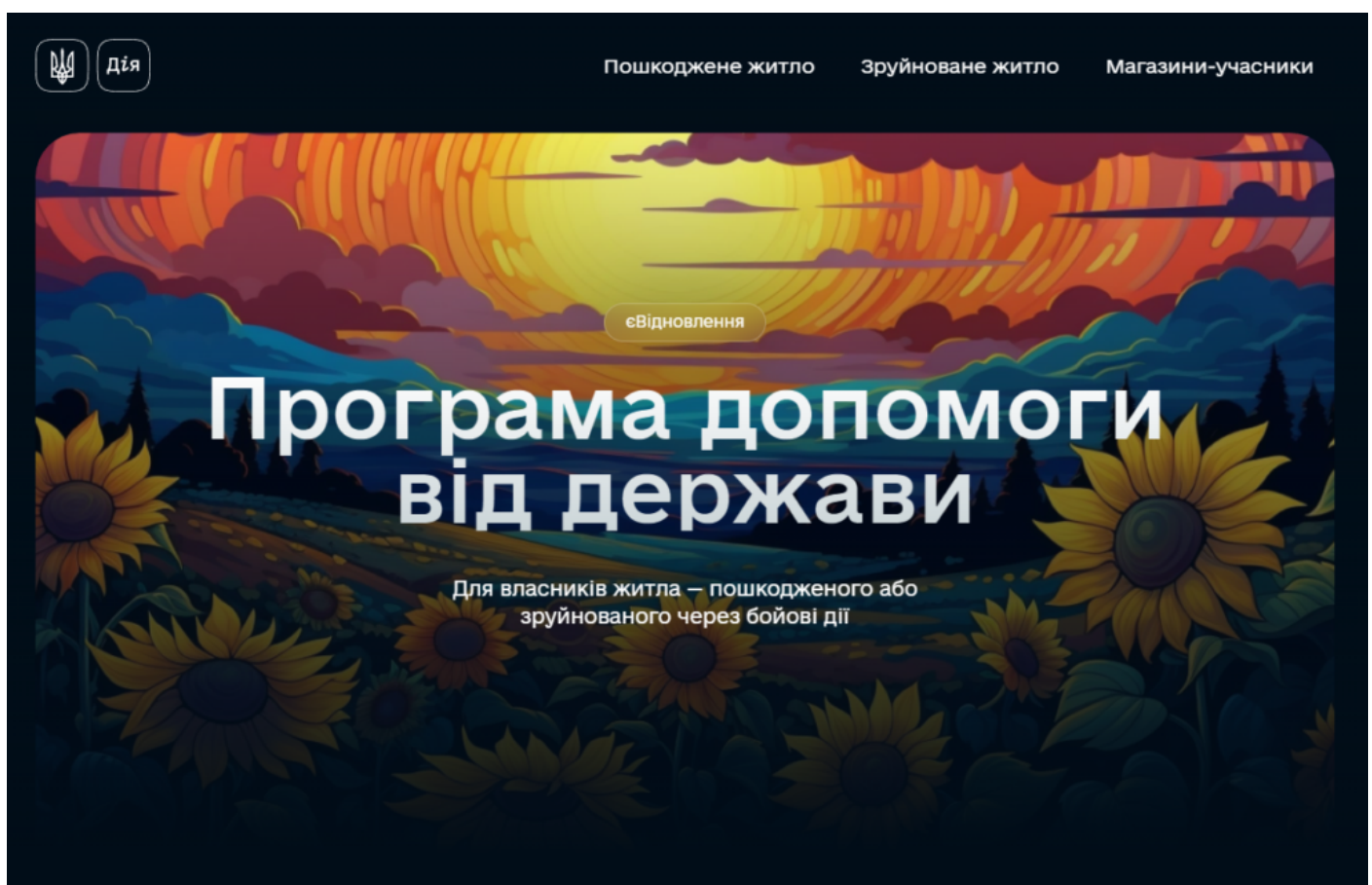

Комісії з питань «Відновлення»: роль громадськості

Комісії з питань «Відновлення»: роль громадськості

«Вікно Відновлення» | 12:13, 5 Січ

Скриншот зі сторінки програми «Відновлення»

Україна відновлює житловий фонд після руйнувань, спричинених війною, завдяки державній програмі «Відновлення». Ключову роль у забезпеченні прозорості процесу компенсацій відіграють спеціальні комісії, створені місцевою владою. Активне залучення

громадськості до їхньої роботи допомагає посилити контроль, підвищити довіру до програми та сприяти справедливому розподілу коштів для постраждалих громадян.

Україна зазнала масштабних руйнувань житлового фонду внаслідок військової агресії росії. За даними звіту «Швидка оцінка потреб у відновленні житла 3» (RDNA3), підготовленого Світовим банком, Європейською Комісією, ООН та Урядом України, загальні втрати житла оцінюються у 80 мільярдів доларів США. Цей масштаб збитків підкреслює важливість систематичного та прозорого підходу до компенсації, який гарантує, що кожен постраждалий отримає допомогу на рівних умовах.

Сьогодні діє низка програм, спрямованих на компенсацію громадянам за пошкоджене чи зруйноване житло.

Найпопулярнішою з них є програма «єВідновлення». Ця ініціатива охоплює широкий спектр процесів: від подання заявки до розподілу коштів. Програма створена для компенсації за житло, знищене або пошкоджене внаслідок війни. Головною проблемою залишається прозорість та справедливість у розподілі коштів. Ефективним шляхом вирішення цієї проблеми є залучення громадськості до складу комісій, які приймають рішення щодо виплат.

МІНІСТЕРСТВО
ВІДНОВЛЕННЯ
розвитку громад, територій
та інфраструктури України

єВІДНОВЛЕННЯ

ЯК ОТРИМАТИ ЖИТЛОВИЙ
СЕРТИФІКАТ ТА ПРИДБАТИ НОВЕ ЖИТЛО

Ілюстрація з poradnika по програмі «єВідновлення» від Міністерства розвитку

Утворення комісій з відновлення

Комісії утворюють виконавчі органи місцевої влади або військові адміністрації. Ці консультативно-дорадчі органи діють на основі положення, затвердженого місцевими органами влади, які також визначають склад комісії. Їхня ключова роль полягає у забезпеченні неупередженого розгляду заявок і розподілу компенсацій. Основні функції комісій:

Розгляд заявок: детальний аналіз поданих заяв на отримання компенсації, перевірка достовірності наданої інформації та документів. Комісія також порівнює заявлені пошкодження з фактичним станом об'єкта нерухомості. Такий підхід дозволяє уникнути необґрунтованих рішень і забезпечити справедливість у розподілі ресурсів.

Оцінка збитків: проведення огляду пошкодженого/знищеного об'єкта нерухомості, визначення ступеня пошкодження та

розрахунок суми необхідної компенсації відповідно до встановлених критеріїв. Така оцінка сприяє точності та об'єктивності у визначенні розміру допомоги.

Прийняття рішень: винесення обґрунтованого рішення щодо надання або відмови у наданні компенсації. Рішення комісій мають базуватися на чітко встановлених критеріях, що мінімізує ризики суб'єктивного підходу та забезпечує рівність для всіх постраждалих.

Консультації: надання консультацій заявникам щодо процедури подання заявки, необхідних документів та інших питань, пов'язаних з отриманням компенсації. Це підвищує обізнаність громадян і сприяє загальній прозорості процесу.

Своїм досвідом щодо роботи комісій з відновлення поділилась **Тамара Буренко, експертка з питань енергоефективного відновлення громад та депутатка Ірпінської міської ради:**

«Комісії створені ще в 2022 році і працюють часто у незмінному складі вже по 2,5 роки. Найбільше навантаження у них було наприкінці 2022 року – на початку 2023 року, коли було дуже багато звернень і доводилось тестувати нове законодавство.

Зараз усі процедури вже вивірені і вже є напрацьована практика.

Але, як і будь-який державний механізм, він потребує змін. Наприклад, ціни на будматеріали, які закладені у [постанові](#)

381, не відповідають ринковим і часто людям не вистачає коштів на проведення ремонтів. Те саме стосується і вартості будівельних робіт.

Що стосується складу комісій, то, на мою думку, вони мають змінюватись, наприклад, кожного року. Це стимулюватиме членів комісії працювати краще».

Збори громадськості та експертів з відновлення щодо проблемних питань відбудови. Фото надане авторками

Залучення громадськості до роботи комісій

Залучення громадськості до роботи комісій визначене законом як важливий інструмент забезпечення прозорості. Постанова Кабінету Міністрів України №381 передбачає, що у складі комісій мають бути присутні представники громадськості (не менше однієї третини складу). Однак у багатьох громадах виникають проблеми з виконанням цієї вимоги. Крім того,

якість роботи комісій знижується через недостатню професійність окремих представників та відсутність чітких механізмів функціонування. Залучення громадськості до складу комісій з відновлення сприятиме прозорості процесу розподілу коштів.

Вікторія Коломієць, експертка з відбудови та співзасновниця ГО «Рада ОСББ Київської області»,
наголошує:

«Формування таких комісій із залученням представників громадськості — це дуже важливий крок на шляху прозорості щодо прийняття відповідних рішень по отриманню компенсації за зниження об'єктів нерухомого майна. Але цього кроку подекуди замало, адже дуже багато чинників, які можуть впливати на досягнення очікуваного результату.

На мою думку, щоб досягти результату щодо прозорості та відповідності прийнятих рішень, по-перше, представники громадськості, які є членами даних комісій, повинні мати, принаймні, досвід роботи у цій сфері, а краще певну освіту і вміння розбиратися і аналізувати НПА, які регулюють діяльність комісій, права постраждалих осіб внаслідок російської агресії тощо. Це напряму впливатиме на якість та швидкість щодо прийняття рішень.

По-друге, велике значення має ставлення очільників територіальних громад до реальної співпраці з громадськістю. Подекуди така співпраця може бути лише на папері та/або штучною, що по суті нічого не змінює у роботі комісій. Я

вважаю, що роль громадянського суспільства на сьогодні є дуже важливою, і саме тому ми маємо усі працювати у напрямку підвищення рівня обізнаності місцевих громадських організацій та громадських діячів у сфері відбудови в цілому».

Громадськість у складі комісій виконує кілька важливих функцій:

Здійснює контроль за діяльністю комісій, спостерігаючи за процесом розгляду заявок, оцінюючи об'єктивність прийнятих рішень та виявляючи можливі порушення.

Громадські представники виступають захисниками інтересів постраждалих від війни громадян, забезпечуючи, щоб їхні голоси були почуті та враховані під час ухвалення рішень.

Залучення громадськості підвищує довіру до програми «ЄВідновлення» завдяки прозорості та чесності процесу прийняття рішень.

Громадські активісти сприяють публікації інформації про роботу комісій, забезпечуючи прозорість усіх етапів процесу.

Активна участь громадянського суспільства дозволяє своєчасно виявляти можливі корупційні схеми та зловживання.

Громадськість має кілька способів участі у роботі комісій, що дозволяє впливати на процеси прийняття рішень та контролювати діяльність органів влади. Ось основні форми такої участі:

Участь у складі комісій. Законодавство зобов'язує включати

представників громадських організацій до складу комісій.

Громадські слухання. Участь у обговореннях рішень комісій надає змогу впливати на процес прийняття рішень.

Звернення до органів влади. У разі виявлення порушень громадські активісти можуть подавати звернення та скарги.

Інформування суспільства. Громадськість активно поширює інформацію про права постраждалих, процедури отримання компенсацій та розподіл коштів.

Експерти з відновлення оглядають зруйновану будівлю. Фото надане авторками

Порядок залучення громадськості до роботи комісій

Якщо ви вирішили приєднатися до складу комісії, важливо знати порядок, який регламентує залучення громадськості до її

роботи. Порядок залучення громадськості до роботи комісії визначає постанова КМУ №381.

Кандидатури для включення до складу комісії висувають протягом п'яти робочих днів з моменту прийняття рішення уповноваженим органом про її створення. Інформація про це рішення публікується на офіційному веб-сайті органу (за наявності) або оприлюднюється іншим доступним способом.

Кандидатури від громадськості можуть висувати міжнародні та громадські організації, зокрема антикорупційні, а у сільських і селищних громадах — також фізичні особи. Заяву про висунення подають до уповноваженого органу у довільній формі, яка забезпечує сприйняття змісту. У заяві треба зазначити прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) кандидата, а також інформацію про заявника.

Для міжнародних чи громадських організацій ця інформація включає:

найменування;

напрями діяльності;

код юридичної особи (за наявності);

місцезнаходження та контактні дані (номер телефону, електронну адресу).

Фізичні особи зазначають:

реєстраційний номер облікової картки платника податків (за винятком осіб, які через релігійні переконання відмовилися від

такого номера);

фактичну адресу реєстрації/проживання;

контактні дані.

Усі подані відомості треба засвідчити підписом заявника або представника організації.

Висновок

Програма «ЄВідновлення» є важливим етапом відновлення житлового фонду в Україні, що був зруйнований війною. Прозорість і справедливість у процесі надання компенсацій є ключовими факторами успіху цієї ініціативи. Створення спеціальних комісій, до складу яких входять представники громадськості, дозволяє забезпечити неупереджений розгляд заявок та точність оцінки збитків. Завдяки активному залученню громадянського суспільства до роботи комісій підвищується довіра до програми та створюються умови для ефективного контролю за розподілом коштів. Проте для досягнення максимального ефекту необхідно вдосконалювати механізми роботи комісій, забезпечувати кваліфікацію їхніх учасників та сприяти постійній співпраці з громадськістю для запобігання зловживанням і корупційним ризикам.

Тетяна Бойко, Ольга Камінська, спеціально для «Вікна Відновлення»

Категорії: